

Avdelningen för regler och behörigheter
Anna Giertz
anna.giertz@socialstyrelsen.se

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Socialstyrelsens yttrande över *Åldersbedömning tidigare i asylprocessen*, Ds 2016:37

Ert diarienummer Ju2016/06572/L7

Socialstyrelsen tillstyrker förslagen med följande kommentarer.

Allmänt

Socialstyrelsen bedömer att förslagen kan ge bättre förutsättningar för socialtjänsten och hälso- och sjukvården att ge asylsökande barn den vård och omsorg de har rätt till enligt gällande lagstiftning. Risker för att de samhälleliga resurser som är avsedda för barn tas i anspråk av vuxna kan minska. Ur ett barnskyddsperspektiv är det även positivt om förslagen kan bidra till att barn får en mer rättssäker bedömning i asylprocessen.

4.2 Medicinsk åldersbedömning innan ett tillfälligt beslut om ålder

Vad gäller kravet på *skriftligt samtycke* enligt 13 kap. 18 § utlänningslagen vill Socialstyrelsen betona vikten av att samtycke inhämtas på ett sådant sätt att individen dels har utrymme att själv ta ställning i frågan, dels kan rådgöra med sin gode man eller annan ställföreträdare. Socialstyrelsen vill också påminna om att barn har rätt till delaktighet och självbestämmande i ökande grad med stigande ålder. Ett äldre barn kan således vara beslutsförmögen och då kan inte åtgärder rörande barnets personliga angelägenheter vidtas *enbart* utifrån samtycke av vårdnadshavare eller förmyndare.¹ Då den faktiska situationen ifråga om medicinska åldersbedömningar i asylprocessen sannolikt kommer att avse personer som bedöms vara i vart fall över 16 år så kommer den gode mannens roll oftast innebära att stödja individen i ett beslut om samtycke, i samråd med det offentliga biträdet.

6 Kostnader och andra konsekvenser

Socialstyrelsen anser att det behöver förtydligas i kommande förarbeten vilken rättsverkan ett tillfälligt beslut om ålder enligt utlänningslagen ska få i förhållande till t.ex. de beslut om placeringar av ensamkommande barn som kommunerna ansvarar för enligt socialtjänstlagen. Det finns också behov av att

¹ Se t.ex. prop. 2013/14:106 s. 65 ff.

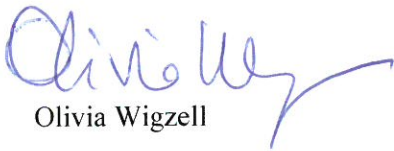
förtydliga förutsättningarna för t.ex. en socialnämnd att initiera en åldersbedömning hos Migrationsverket.

Övriga kommentarer

Socialstyrelsen anser att det är otydligt hur lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn, Lgeb, ska tillämpas i förhållande till de nya reglerna. För att undvika oklarheter om när godmanskapet upphör behövs ett förtydligande om ett beslut enligt 13 kap 17 § utlänningslagen t.ex. ska medföra att godmanskapet upphör utan särskilt beslut från överförmyndarnämnden, i likhet med vad som idag anges i 5 § tredje stycket Lgeb.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Olivia Wigzell. I den slutliga handläggningen har avdelningscheferna Erik Höglund, Lars-Torsten Larsson och AnneMarie Danon samt tillförordnade enhetschefen Mariana Näslund Blixt deltagit. Juristen Anna Giertz har varit föredragande.

SOCIALSTYRELSEN

Olivia Wigzell

Anna Giertz